

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe za vojvodino kranjsko.

»Kmetovalec« izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 4 K, za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 2 K na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na vsi strani 90 K, na $\frac{1}{2}$ strani 60 K, na $\frac{1}{3}$ strani 30 K, na $\frac{1}{4}$ strani 15 K in na $\frac{1}{8}$ strani 8 K. Pri večjih naročilih rabat. Družabnikom 20 % popusta. Vsaka vrsta v »Malih naznanilih« stane 30 h.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, Turjaški trg štev. 3.

Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

Št. 5. V Ljubljani, 15. marca 1916. Letnik XXXIII.

Obseg: Naročitve na državno modro galico po znižani ceni. — Oddaja švedske modre galice. — Oddaja žveplove moke. — Pride-lovanje buč in solnčnic zaradi olja. — Sušilnica »Vilma«. — Vojne naredbe. — Vprašanja in odgovori. — Kmetijske novice — Družbene vesti. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Inserati.

Naročitve na državno modro galico po znižani ceni je priglasiti do 1. aprila 1916!

Kmetijsko ministrstvo je dalo kranjski deželi mnogo vagonov modre galice, ki je cenejša kakor zasebna. Do državne modre galice ima vsakdo pravico v določenem razmerju, če je ud ali ne kake kmetijske organizacije.

Kmetijsko ministrstvo je poverilo razdelitev državne modre galice podpisanima, ki sta se glede oddaje te galice zedinili ter sta ukrenili sledeče določbe:

1. Vinogradniki nimajo na mestu razdelitve za kg več plačati kakor samo 3-30 K, ker se bodo vsi stroški za prevažanje in razdelitev povrnili. Ob sprejemu naročene galice ima vsakdo s seboj prinesiti potrebno vrečo ali posodo.

2. Državna galica ne pride vsa naenkrat, zato se bo odpošiljala v posameznih partijah. Naročniki je torej ne dobe vsa naenkrat.

3. Državne galice pride na vsak ha 20 kg, na oral 11 $\frac{1}{2}$ kg ali na 1000 trt 2 kg. Potemtakem sme vsak vinogradnik dobiti le toliko modre galice, kolikor mu je gre v tem razmerju po velikosti njegovega vinograda.

4. Državno galico je najkeseje do 1. aprila t. l. skupno naročiti pri pristojni kmetijski podružnici, zadrugi ali posojilnici in če v kakem kraju kaka taka organizacija ne deluje, naj zbira naročila županstvo, eventuelno župni urad ali kak zasebnik. Vse kmetijske organizacije in tisti, ki zbirajo skupna naročila, naj zahtevajo plačilo za modro galico naprej in naj pri skupni naročitvi predlože natančni zapisnik vseh naročnikov, v katerem bodi zapisan naslov vsakega posameznika, velikost vinograda ali število njegovih trt ter množina naročene galice. V tem zapisniku bodi tudi povedano, če je kdo galico že naprej plačal in koliko ter bosta potem podpisani organizaciji z dotičnikom posebej obračunali, t. j. preveč plačani denar se bo vrnil.

5. Državna modra galica se ne sme dati nikomur izven Kranjske; vsak prestop te določbe se bo smatral kaznjiv in se bo naznanil sodišču.

6. Določena množina državne modre galice, ki gre vsakemu kranjskemu vinogradniku, za silo zadostuje, oziroma je popolnoma zadostna, če se polovica galice pri napravljanju škropiva nadomesti z galunom. Galun se oddaja po 60 vinarjev kg v Ljubljani, torej mora razdeljevalec k tej ceni priračunati še stroške za dovoz iz

Ljubljane in za razdelitev. V naročevalni zapisnik je torej eventuelno tudi zapisovati skupno naročen galun ter je istotako denar zanj naprej pobirati.

7. Na *sakasnele naročitve se ne bo oziralo* in je torej dolžnost vsakega, se pravočasno pobrigati, da na svojem pristojnem mestu priglasi naročitev.

8. Če bo naročil na državno modro galico po gorenjem računu več kakor znaša zaloga, bo to dokaz, da so vinogradniki naročali več galice kakor jim je gre in si za ta slučaj podpisani organizaciji pridržita pravico *naročila primerno skržiti*.

Gospodarska Zveza, z. z. o. z. v Ljubljani.

C. kr. kmetijska družba kranjska.

Oddaja švedske modre galice.

Podpisana družba je pretečeno jesen, ko še ni bilo ničesar znanega o državni modri galici po znižani ceni, naročila na svojo odgovornost več vagonov švedske modre galice, da bi dežela, oziroma udje naše družbe ne bili brez vsake galice. To galico dobiva družba s Švedskega v partijah. Odpadli del za mesec marc je že na potu in za mesec april, ki je zadnji, bo pa tudi prve dni meseca aprila odposlan. Dočim so prve pošiljatve stale družbo okoli 5 K za *kg*, pridejo zadnje pošiljatve veliko dražje, ker švedski denar postaja od dne do dne draži.

Dokler ni kmetijska družba izvedela za dobavo državne modre galice, oziroma dokler način razdelitve te galice ni bil končno dognan, je kmetijska družba začasno nastavila ceno modri galici brez vsake obveznosti po 5 K za *kg*.

Sedaj so razmere popolnoma pojasnjene. Kmetijska družba ve koliko je državne modre galice na Kranjskem razdeliti in na kak način, zato objavi z ozirom na gorenji skupni razglas z Gospodarsko Zvezo glede oddaje švedske modre galice sledeče:

1. Kmetijska družba oddaja švedsko modro galico le svojim udom na Kranjskem in izven Kranjskega, toda v omejeni množini vsakemu udu toliko, kolikor meni, da ima premalo državne modre galice. Pri naročitvi se bo torej odpadli del državne galice odtegnil.

2. Kdor je švedsko galico pri družbi do 1. marca t. l. plačal, je dobi v določeni množini *kg* po 5 K, od 1. marca naprej se pa računa za nove naročitve 6 K za *kg*. Vsak ud naj se torej najprej preskrbi s cenejšo državno galico in pri naročitvi naj sporoči, koliko je te dobil in kako velik je njegov vinograd.

3. Zgoraj določena cena za modro galico velja v Ljubljani in mora torej vsakdo stroške za vožnjo sam nositi. Le pri skupnih naročitvah na državno modro galico, če kak družbeni ud zahteva še posebej švedske modre galice, plača družba vse stroške za vožnjo in za razdelitev. Zbiralci skupnih naročil naj to vpoštevajo in naj švedsko modro galico le za tiste naroče, ki se skažejo, da so družbeni udje.

4. Naročitev na švedsko modro galico je že doslej toliko, da gre z zalogo tesno, kajti družba mora vpoštevati tudi naročitve svojih primorskih in štajerskih udov, kjer so dobili razmeroma manj državne modre galice kakor na Kranjskem. Neomejenih množin švedske modre galice pa družba ponepotrebno tudi svojim udom ne more oddajati, drugače se ne prepreči oddajanja neudom potom družbenih udov in celo ne tihotapstva na Hrvaško. Pomanjkanje modre galice v drugih deželah je zelo veliko; zato se galica že danes plačuje po 8 K in na Hrvaškem celo po 10 K za *kg*, in bodo te cene meseca maja gotovo še višje. Vsak družbeni ud dobi lahko zase dovolj modre galice, če vračuni tudi državno, ki je mora dobiti; s tem je c. kr. kmetijska družba kranjska storila svojo dolžnost napram svojim udom bolj kakorkoli ktera druga kmetijska organizacija v Avstriji in zato je upravičena, če po možnosti prepreči dobičkonosno barantanje s švedsko modro galico, ki jo da družba v zadostni množini svojim udom.

5. Družbeni udje se nujno pozovejo, nemudno naročiti toliko švedske modre galice, kolikor jim je gre, če vračunijo državno modro galico, ki je morajo dobiti, ker se kmetijska družba na naročila, ki pridejo po 15. aprilu ne bo več ozirala.

6. Tisti udje, ki so že kje skupno naročili modro galico po dosedaj začasno nastavljenih cenah in vzamejo jim pripadlo množino državne modre galice po znižani ceni, dobe preveč vplačani znesek od družbe povrnjen.

C. kr. kmetijska družba kranjska.

Oddaja žveplove moke.

Kmetijskemu ministrstvu se je vendarle posrečilo dobiti nekaj žveplove moke, ki se rabi za žveplanje trt proti trsnim plesnobi. Te državne žveplove moke pride na Kranjsko 3 vagone.

Žveplovo moko razdeli deželni odbor kranjski potom županstev ter se je zanj zglašiti pri njih

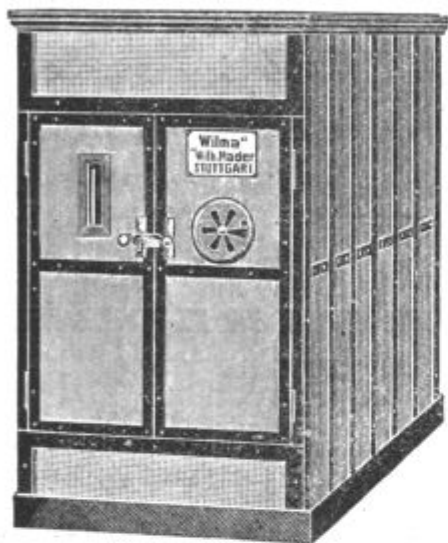
do 15. aprila t. l.

Na podlagi došlih skupnih naročil bo deželni odbor določil koliko te moke bo vsak naročnik dobil in si pridrži pravico naročila primerno skržiti, ker zaloga bržkone ne bo zadostna. Žveplova moka se bo oddajala na mestu razdelitve po 120 K za *kg* in plača deželni odbor vse stroške za prevažanje in razdeljevanje.

V krajih, kjer zanesljivo deluje kaka kmetijska organizacija, sme županstvo izjemno zbiranje naročil in razdelitev njej pripustiti, kar je v občini primerno razglasiti.

Pridelovanje buč in solnčnic zaradi olja.

Vojni čas je spravil na dan tudi vprašanje o pridelovanju oljnih rastlin. Jedilnega olja je namreč tako malo in je tako drago, da ga ni mogoče kupovati. Na ta način smo prišli ob važno hranilo, ki ga po naših krajih zelo težko pogrešamo.

Podoba 9.

Proti prevelikemu pomanjkanju olja se bo dalo pa tudi po naših krajih nekaj storiti, če se bomo poprijeli doma pridelovanja oljnih rastlin, oziroma oljnega semena. Na Štajerskem napravljajo namreč že odnekaj domače olje iz bučnega semena in iz semena solnčnic. Ravnotako bi se dalo tudi pri nas napravljati domače olje, če bi se zavzeli za pridelovanje bučnega semena in če bi začeli pridelovati solnčnice v nekoliko večji meri.

Buče pridelujemo pri nas že odnekaj in tudi solnčnice so nam dobro znane rastline. Ene ko druge pridelujemo najraje med turščico, med krompirjem ali pa ob kraju takih njiv. Toda za bučno seme se nismo dosedaj dosti menili in tudi seme solnčnic se ni obračalo za olje. Danes se pa nujno priporoča, da vse bučno seme skrbno spravljamo, da ga dobro posušimo in obračamo za olje, kajti to seme ima dosti olja v sebi. In ravnotako nam kaže tudi solnčnice v večji meri gojiti, da bomo lahko dobivali kaj več domačega olja za naša jedila.

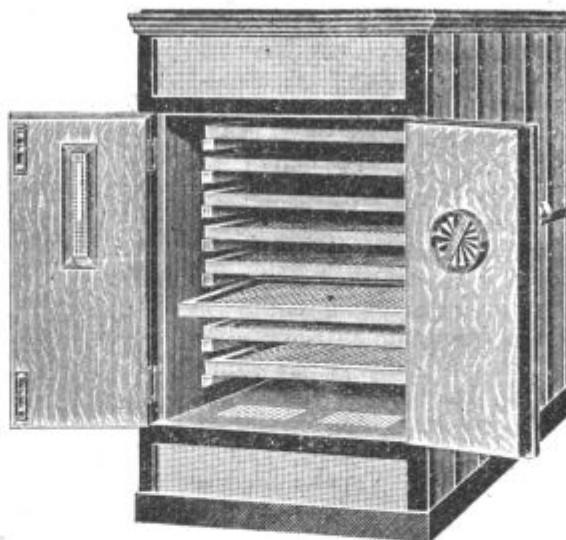
Bučno olje se nam takoj morda ne bo dopadlo. Privadili se mu bomo pa tako hitro, kakor so se mu Spodnji Štajerci, katerim je to olje kakortudi olje iz solnčnic posebno slastna in okusna začimba. Tudi pri nas ga bomo hitro spoznali, da je to olje res prav dobro nadomestilo za dragoceno laško olje.

Nujno se zaraditega priporoča, da sadimo že letošnjo pomlad nekaj več buč in solnčnic med turščico

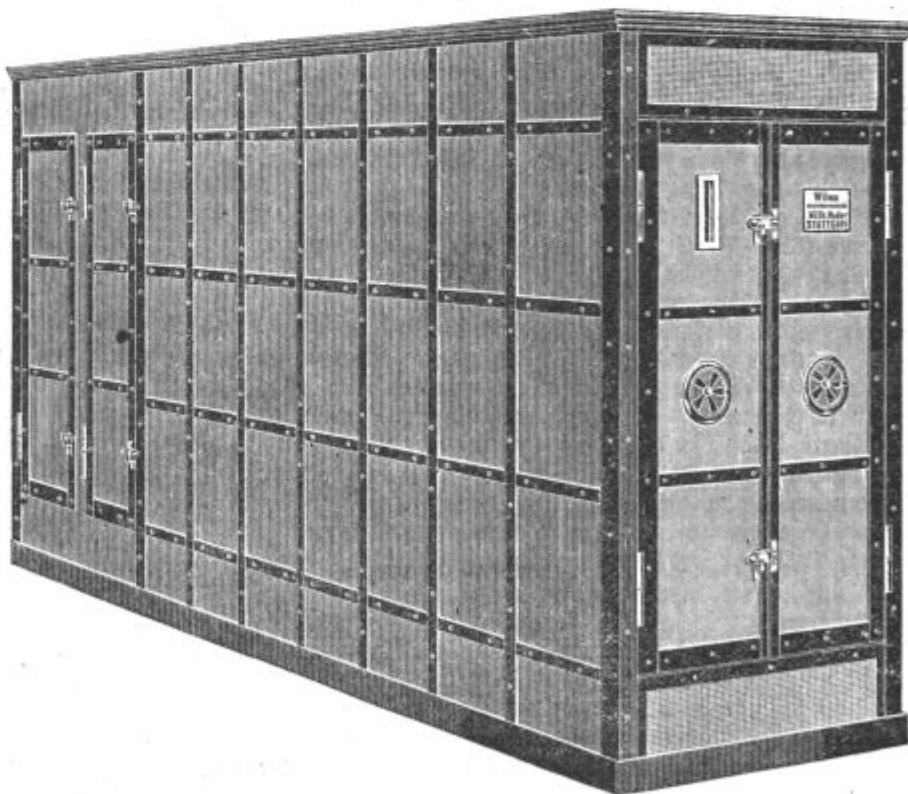
in krompirjem. Zaraditega je takoj skrbeti, da dobimo potrebno seme. Kdor nima potrebnega semena solnčnic, naj ga dobi iz sosesčine, in če bi ga ne bilo v deželi zadosti, naj se poišče na Štajerskem, v kolikor ga je treba za seme.

Kakor hitro se bomo zavzeli za pridelovanje teh oljnih rastlin, bo treba skrbeti tudi za stiskalnice za prešanje olja. Te stiskalnice imajo na Štajerskem po kmečkih mlinih in so docela preproste. Gonijo se kakor mlinski kamni. Dovolj bo za prvo silo, če dobimo v vsakem okraju en pripraven mlin, ki bi se priredil za prešanje oljnega semena.

Brez dvoma je, da nam bodo šle tudi naše merodajne oblasti rade na roko in da nam bodo pri tem delu rade pomagale, če bodo videle, da smo se poprijeli pridelovanja teh oljnih rastlin, ker je olje velikega pomena za ljud-

Podoba 10.

Podoba 11.

ske prehrano po naših krajih in važno tudi za razne druge potrebe.

Rohrman.

Sušilnica „Vilma“.

Inženir Viljem Mader v Stuttgartu je iznašel sušilnico za sadje, zelenjavo in druge kmetijske pridelke,

ki je vsled svojih posebnih vrtilin zaslovela zadnja leta po vsej Nemčiji in je vpeljana tudi že ponekod v Avstriji. Ta sušilnica je tudi sila pripravna za sušenje sadja in zelenjadi na debelo v trgovske in obrtne namene. Ne bo torej napačno, ako jo popišemo in pokažemo tudi v sliki.

Viljem Maderjeva ali krajše „Vilma“ sušilnica je na zunaj podobna preprosti omari, kakor je dovolj razvidno iz današnjih slik. Dvojne stene so iz močne azbestne pločevine (kakor eternit), tako da ovirajo izhlapevanje toplote na zunaj. Izdelujejo se v najrazličnejših velikostih in oblikah. Pod. 9. in 10. kaže najmanjšo tako sušilnico, ki je namenjena za sušenje sadja in zelenjadi v manjših gospodinjstvih. Ta oblika se izdeluje v štirih velikostih z 10 do 24 lesami, ki drže od 60 do 320 kg surovega blaga. V podobi 11. pa vidimo srednjeveliko sušilnico za sušenje vsakovrstnega blaga. Izdeluje se v petih velikostih s 30 do 120 lesami, na katere gre 360 do 2600 kg surovega blaga. V obratu so pa tudi sušilnice s 400 lesami, ki držijo po 100 centov sadja. Največja „Vilma“ sušilnica posuši v 24 urah 2400 po 3500 centov sadja ali kakkega drugega blaga. „Vilma“ sušilnice so vse tako izdelane, da se morajo postaviti, prav kakor omara, v kak primeren pokrit prostor. Za prevažanje niso pripravne. Toplota za sušenje se proizvaja lahko na več načinov. Pri srednjevelikih in velikih sušilnicah se najbolje obnaša parna kurjava z visokim pritiskom. Nekoliko manj ugodna, vendar pa še vedno dobra (racionalna) je parna kurjava z nizkim pritiskom. Pri manjših sušilnicah se s pridom uporabljajo parni kotli z nizkim pritiskom, ki se smejo rabiti brez koncesije. Najmanjše „Vilma“ sušilnice se dajo prav poceni in s pridom razgrevati s plinom. Naposled bi prišla v poštev tudi električna kurjava, kjer bi bila elektrika po primerni ceni. Kurjava s koksom, premogom ali celo z drvami se pri teh sušilnicah ne da uporabljati.

Sušilnica „Vilma“ suši s pomočjo razmeroma nizke toplote (50°—70° C) in neprestanega zračnega prepiha. Notranjost sušilnice je razdeljena na več predalov. V večjem predalu so lese (sušilni prostor), v manjšem pa je dotična priprava, ki daje toploto. Pod in nad sušilnim prostorom so pa kanali, po katerih se pretaka zrak. Ventilator srka skozi odprtine v sušilnici zunanji sveži zrak. Ta se med potjo ogreje, potem pa piha skozi sušilni prostor zopet nazaj k peči itd. Tako nastane v sušilnici neprestan zračni tok. Temu gorkemu zračnemu toku se vedno primešava nekoliko svežega zunanjega zraka, ravnotoliko pa vedno uhaja iz sušilnice z vlago nasičenega zraka.

Posledica te bistroumne uravnave je zopet tista kakor pri sušilnici, ki sem jo opisal v zadnji številki „Kmetovalca“ — vsled nizke toplote in neprestanega gibanja zraka se sadje itd. v pravem pomenu besede suši; površina njegova se ne zapeče, ampak vseskozi enako presušen sad ostane voljan in mesnat. Zunanost takega blaga je lepa in na prvi pogled prikupljiva. Naravni okus in aroma se ohrani popolnoma. Sadja med sušenjem ni treba prav nič obračati. Izključeno je tudi, da bi se kak sad razpočil in izcejel sok, najsibo še tako mehek in sočen.

Kakor je razvidno iz natančnih poizkusov, je sušenje v tej sušilnici jako hitro in poceni. Razno sadje se posuši v 4—12 urah, zelenjad pa v 3—8 urah. Stroški za 100 kg suhega blaga znašajo 4—10 K, kakršno je pač blago, toplotni vir in velikost naprave. Čim večja je sušilnica, tem cenejše dela zlasti s parno kurjavo na visok pritisk.

Ventilator pri „Vilma“ sušilnici goni navadno električni motor. Kjer pa ni pri rokah električne moči, se da v ta namen uporabljati vsaka druga sila (vodna, motorna itd.)

Ta sušilnica suši razen sadja in zelenjadi tudi vse druge tvarine, ki se sploh dajo sušiti. Izvrstno se je obneslo celo za sušenje mesa, klobas in raznih drugih izdelkov. H. Forst, sadjarski in vinarski nadzornik v Pragi piše med drugim tudi tole: „Sušil sem s to sušilnico češplje pri toplini do 70° C, zelenjad pri toplini do 50° C. Suho blago je brez hibe in sem ves navdušen o delovanju in zmožnosti te sušilnice. Vse druge meni znane sušilne naprave spadajo med staro šaro.“

Več o sušenju sadja in zelenjadi v „Vilma“ sušilnici bo prinesel „Slov. Sadjar“.

M. Humek.

dež. sadjarski učitelj.

VOJNE NAREDBE.

Obdelava polja l. 1916.

Da zagotovi obdelavo polja spomladi 1916, odreja minister za poljedelstvo skupaj z ministrom za notranje zadeve tole:

Na podlagi cesarskih naredeb z dne 5. avg. 1914 in 10. okt. 1914, ukazujem zato, da se polje spomladi zagotovo obdela, tole:

§ 1.

Vsak poljedelec (posestnik, najemnik, užitkar itd.), mora vse svoje polje, katero se da obdelovati in ki še ni posejano, obdelati spomladi, če bi se pa setve slabo obnesle, pa pozneje iznova.

Te dolžnosti more poljedelca oprostiti okrajna politična oblast, ako to predlaga žetvena komisija, pa le pri tistem polju, katero obdelati bi bilo neprimerno, bodisi da je preslabo, ker leži prestrmo, ali pa če ga ne kaže obdelovati zato, ker se je vsled porabe za vojne namene tako poslabšalo, da obdelovanje prav gotovo ni mogoče ali pa če bi se obdelovanje iz splošnogospodarskih vzrokov ne izplačalo.

§ 2.

Žetvena komisija mora skrbeti za to, da se obdela tudi spomladi 1916 vse polje pravočasno.

Zato naj žetvena komisija vrši zlasti tele posle:

1.) Dožene naj, koliko polja je neobdelanega, zlasti takega, pri kterega obdelovanju je treba pomoči zato, ker je bil lastnik ali pa obdelovalec poklican v vojaško službovanje ali pa ker ga zaradi drugih, vsled vojne nastalih zaprek ni mogoče obdelati;

2.) napravi naj delovni načrt za obdelavo in posetev polja, pri kterem bo treba pomoči, in nadzoruje naj izvršitev delovnega načrta;

3.) skrbi naj za to, da nobeno, za obdelavo primerno polje na ostane neobdelano;

4.) odkazuje naj delovne moči in vprežne sile ter kmetijsko orodje v zmislu §§ 3. in 7. ministrske odredbe z dne 5. avg. 1914, drž. zakonika št. 200, in predlaga vse potrebno pri okrajni politični oblasti v zmislu § 6., odstavka 2. te odredbe, kakor je to predpisano v členu I. ministrske naredeb z dne 5. sept. 1914., drž. zakonika št. 252;

5.) daje naj poljedelcem nasvete, kaj naj sejejo in sade ter kje in kako je mogoče dobiti seme in gnojila;

6.) občinam naj naznanja ona posestva, kterih ni mogoče o pravem času obdelati, ker so bili lastniki ali pa obdelovalci poklicani v vojaško službovanje ali pa ker jih lastniki ali obdelovalci vsled drugih, zaradi vojne nastalih

zaprek ne morejo obdelati in katerih obdelovanje še ni zagotovljeno, ako se izvrše samo odredbe, omenjene pod št. 4. in 5. tega paragrafa;

7.) predlaga naj politični oblasti posestva, ktera naj se v zmislu § 1., odst. 2., oproste dolžnosti obdelovanja;

8.) poroča naj politični oblasti, če opazi kaj takega, vsled česar bi bile potrebne posebne vladne odredbe.

§ 3.

Polje, omenjeno v § 2., št. 6., te odredbe, mora obdelati občina, če ni dovolila okrajna politična gosposka v zmislu § 1. odst. 2., kake izjeme. Zato ima pa občina pravico, da si nadomesti izdatke za obdelavo in posetev iz pridelka na polju, ktero je obdelala.

§ 4.

Organi gozdnotehnične službe pri politični upravi, v onih deželah pa, kjer se vrše agrarne operacije, pa tudi organi agrarnih oblasti, naj podpirajo politične okrajne oblasti, kadar nadzirajo obdelovanje v zmislu § 9. odredbe z dne 5. avg. 1914, drž. zak. št. 200, žetvenim komisijam pa naj pomagajo, kadar vrše svojo nalogo.

§ 5.

Kdor ne uboga predpisov § 1., ne da bi mogel dokazati, da mu je bilo brez njegove krivde nemogoče obdelati polje, ali kdor stori sploh kaj takega, kar nasprotuje ukazom okrajne politične gosposke, izdanim na podlagi te odredbe, tega kaznuje okrajna politična oblast z globo do 1000 K ali pa z zaporom do enega meseca.

§ 6.

Ta odredba stopi v veljavo, ko se razglasi.

Hohenlohe m. p.

Zenker m. p.

Kupčija z jajci.

Odredba

ministra notranjih zadev v soglasju z udeleženi ministri, z dne 20. febr. 1916, glede ureditve trgovine z jajci.

Na podlagi ces. naredbe z dne 10. okt. 1914, drž. zakonika št. 274., se ukazuje sledeče:

§ 1.

Kuretninska jajca, ktera se upeljejo v Avstrijo, se morajo ponuditi nakupovalnici Miles na Dunaju, potrjeni od notranjega ministrstva, naj jih prevzame.

Za jajca, ki so bila oddana za prevoz skozi Avstrijo, ktera se pa izlože zaradi izpremembe razpošiljalnih navodil v Avstriji, velja prav tako določilo prvega odstavka.

§ 2.

Železniška in parobrodna podjetja morajo — ko stopi v veljavo ta odredba — sočasno s predpisanim obvestilom prejemnika naznaniti potom postaje, kamor je pošiljatev namenjena, v § 1. omenjeni nakupovalnici vsako pošiljatev jajec v Avstrijo, pri tem pa povedati postajo odpošiljatev, prejemnika in težo pošiljatev.

§ 3.

Za pošiljatev jajec iz upravnega okrožja kake deželne politične gosposke, je treba dovoljenja te gosposke. Železniška in parobrodna podjetja smejo prevzemati pošiljatev jajec v prevažanje le tedaj, če je tovarnim listinam vsake pošiljatev priloženo prevozno dovoljenje deželne politične gosposke na predpisanem formularju. (Glej konec te odredbe.)

To dovoljenje mora odvzeti urad na postaji, kamor je blago namenjeno.

Za pošiljatev, ktere je takrat, ko stopi ta odredba v veljavo, prevozno podjetje že sprejelo v prevoz, te določbe ne veljajo.

§ 4.

Nakupovanje jajec od kraja do kraja ter od hiše do hiše za firme, ki imajo svoj sedež izven upravnega ozemlja dotične deželne politične gosposke, je dovoljeno samo tistim, ki imajo za to pismeno dovoljenje ministrstva za notranje zadeve.

§ 5.

Kdor bo ravnal proti predpisom te odredbe, tega bo politična oblast prve instance (okr. glavarstvo) kaznovalo z globo do 5000 K ali pa z zaporom do 6 mesecev.

§ 6.

Jajca, ktera kdo spravi v promet proti predpisu § 1., ali odpošlje proti predpisu 1. odst. § 3., ali pa nakupi proti predpisu § 4., morejo na ukaz politične oblasti zapasti v preskrbo prebivalstva.

§ 7.

Ta odredba stopi v veljavo 1. marca 1916.

Hohenlohe.

* * *

Formular prevoznega dovoljenja:

Prevozno dovoljenje.

(Ime odpošiljalca)	v	(kraj)
je opravičen poslati kg (vrsta blaga)		
v času od	do	1916
iz	(ime oddajne postaje)	
v	(ime namenilne postaje)	
z	(železnico ali parnikom)	
na naslov	(ime in bivališče prejemnika)	
Pečat gosposke (Kraj in dan dovolitve.)		
(Podpis)		

To izkazilo naj se trdno pripne k prevoznemu listu. V vožnjem listu naj se vpiše prevozno dovoljenje. Namembna postaja naj to izkazilo odvzame.

Vprašanja in odgovori.

Na vsa kmetijsko-gospodarska vprašanja, ki dohajajo na c. kr. kmetijsko družbo kranjsko ali na uredništvo „Kmetovalca“, se načelno odgovarja le v „Kmetovalcu“. Odgovori, ki so splošno poučni, se uvrste med „Vprašanja in odgovore“, na ostala vprašanja se pa odgovarja pismeno, če je priložena znamka za odgovor. Odgovarja se edino na vprašanja, ki so podpisana s celim imenom; brezimna vprašanja ali taka, ki so zaznamovana le z začetnimi črkami, se vržejo v koš. V „Kmetovalcu“ se pri vprašanju nikdar ne natisne vprašalčovo ime, ampak vedno le pričetne črke imena in kraja. Redno se v vsaki številki odgovori le na tista vprašanja, ki so prišla vsaj 4 dni pred izdajo lista; na pozneje došla vprašanja se odgovori v prihodnji številki. Kdor takoj želi odgovora na kako kmetijsko-gospodarsko vprašanje, mora priložiti znamko za odgovor. Na vprašanja, ki niso kmetijsko-gospodarska, se ne odgovarja v „Kmetovalcu“, ampak le pismeno, če je pisemu priložena 1 K v znamkah kot prispevek k družbenemu pokojnikskemu zakladu. Zadnje zlasti velja za pravne odgovore, ki seveda morejo biti le splošne vsebine, kajti uredništvo ne more poznati vseh včasih zelo važnih okoliščin in zato za take odgovore ne prevzame nikakega jamstva.

Vprašanje 27. Ker ne bo pri nas na Štajerskem dovolj modre galice za škropljenje trt, vprašam, ali naj se vendarle poslužujemo perocida proti zatiranju peronospor? Pri nas so mnenja zaradi perocida zelo različna in večina vinogradnikov odreka perocidu vsako vrednost. (A. G. v S.)

Odgovor: Končne preskušnje s perocidom še niso dovršene in zato nočemo mi v našem strokovnem glasilu

izreči nikake sodbe. Pribito je, da je modra galica na vsak način veliko boljša nego perocid in da je zadnji pravzaprav le nekako nadomestilno sredstvo, kadar ni dovolj modre galice. Nekteri so imeli s perocidom lansko leto popolen uspeh, a večina nikakega; kje je krivda, se nikdar ne more reči, če se ne ve ali se je perocid prav rabil ali ne. Nekteri pa ravnotako niso imeli s preskušeno modro galico nikakega uspeha. Bržkone je veliko zavisno od pravočasnega in pravilnega škropljenja s prav narejenim škropivom. Na vsak način je perocid povsod tam slabo nadomestilo za modro galico, kjer je veliko dežja, zato se na Štajerskem in na Kranjskem perocid slabo sponaša, na Primorskem bolje in v Dalmaciji izvrstno. Poglavitno je prvič škropiti tudi z modro galico pred cvetenjem in v takem vremenu, da ima škropivo čas se dobro prijeti na listje. Galun to silno pospeši, zato ga priporočamo škropivu primešavati, saj prihranimo ž njim polovico modre galice.

Vprašanje 28. Pri nas ni običajno sejati jare pšenice in tudi trdijo ljudje, da ne uspeva. Kaj je na tem resnice? (G. S. v H.)

Odgovor: Tega, kar kmetje trdijo, ni vselej kar naravnost zametavati, ker pri vsaki taki trditvi je kolikortoliko resnice. Večina naših vasi je n. pr. obdana s sadnimi vrtovi, a vendar so tudi vasi, kjer nimajo skoraj nič ali prav nič sadnega drevja. Če se reč zasleduje, se vidi, da pomanjkanju sadjarstva ni vzrok malomarnost, ampak ponovno narejena izkušnja, da tamkaj sadno drevje ne uspeva, oziroma da niso znali izbrati pravih sadnih vrst. Nekako podobno je tudi z jaro pšenico. Imamo nekaj majhnih pokrajin, kjer s pridom sejejo jaro pšenico, dočim drugje tega ne delajo, ker imajo slabe izkušnje. Jara pšenica nikdar tako dobro ne pleni kakor ozimna, zato že iz tega vzroka rajše zadnjo sejejo. Slabe izkušnje pa tudi zato naredi, ker ne dobe pravega semena. V tem pogledu bo po vojni še marsikaj storiti. Jara pšenica predvsem zato tako dobro ne pleni, ali sploh slabo uspeva, ker ima premalo časa za rast in je pri nas navadno ob času cvetenja tako vreme, da se žensko cvetje slabo oplodi in pšenica boleha za rjavostjo. Letos so seveda razmere drugačne in kdor je bil oviran v jeseni nasejati dovolj pšenice, ta naj vendarle seje jaro pšenico, nekoliko pridelka bo dobil tudi ob slabem vremenu; če bo pa vreme ugodno, pa lahko dovolj pridelka. Seveda je silno težko dobiti seme jare pšenice, saj ga je naša družba po največjem naporu dobila za svoje ude le 2 vagona in ne more nikomur jamčiti, da se bo ta semenska jara pšenica tudi dobro obnesla.

Vprašanje 29. Na neko njivo hočem vsejati jaro rž, a nimam dovolj hlevskega gnoja, zato vprašam, če bi kazalo jari rži gnojiti s kalijevo soljo in s kajnitom ter kdaj? (J. Š. v J.)

Odgovor: Kalijeva sol in kajnit sta oba kalijevo gnojilo ter je le eno ali drugo rabiti, in sicer vsekako bolje kalijevo sol, ki pride cenejše stati, ima več kalija v sebi in nič strupenih klorovih spojin, ki se nahajajo v kajnit. Samo s kalijem gnojiti pa ničesar ne dosežete, ampak morate na vsak način dodejati vsaj še kako fosfatno gnojilo, in sicer pomladi najbolje kak superfosfat. Če pa ni v zemlji dovolj dušičnate rastlinske hrane, pa tudi te dve gnojili ne bosta veliko izdali, oziroma če se dobro sponeseta, zemljo preveč utrudita. Le, če je zemlja že od prej dobro zagnojena, potem je razumno, rabiti edinole kalijevega in fosfatnega umetnega gnojila. Ta gnojila je potresiti na sivo brazdo ter jih je pred setvijo podvleči.

Vprašanje 30. Tisti, ki pri nas razdeljuje podpore onim, ki imajo svojce pri vojaki, je naznanil, da tega ne bo več delal zastonj, ampak bo od vojnih podpor odte-

goval 6 %. Ali je tako prikrajševanje vojnih podpor dovoljeno? (I. M. v S.)

Odgovor: Vsakdo, ki ima pravico do vojne podpore, je mora dobiti neprikrajšano izplačano. Vojne podpore izplačuje davkarja in če kdo zaradi olajšanja v oddaljenih krajih prevzame tako izplačevanje, mora smatrati to kot častni posel, za katerega nima dobiti nikake odškodnine.

Vprašanje 31. Vprašam kot rezač, ali sem dolžan, oziroma sem primoran povrniti škodo, če se mi pri rezanju raznih živali pripeti kaka nesreča? (A. E. v G.)

Odgovor: Vi, kakor vsi rezači pri nas, niste v nobeni šoli izučeni, ampak ste le samouk. Vsak kmetovalec, ki Vam pusti svoje živali rezati, stori to na račun svoje nevarnosti, ker se od Vas ne more zahtevati tistega znanja, kakor od pravega živinozdravnika. Vi torej za slabo rezatev, ki ima zle posledice, vobče niste odgovorni, izvzemši, če ste tako slabo rezali, da Vam že zdrava pamet ne more odpustiti te napake. Odgovorni ste tudi za škodo, če ste se pregrešili proti 6. odstavku naredbe c. kr. deželne vlade kranjske glede izvrševanja rezarstva z dne 10. septembra 1912, števil. 21.996., ki slove: »Vsak rezar mora imeti pri sebi potrebne instrumente in orodja v najboljšem stanu (t. j. razkužena in temeljito osnažena) kakortudi zadostno množino razkužil (kreolin, lizol, bacilol ali drugo).«

Vprašanje 32. Svinja, ki je storila 15; sedaj štiri tedne starih mladičev, je zaprta, ne mara nič jesti, repe sploh ne pokusi, a hoče zato požreti vso steljo. Kaj je svinji, ki ne mara repe in žre steljo? (F. J. v V.)

Odgovor: Svinja ima vsled napačne krme pokvarjena prebavila, zato je zaprta in ima poželenje po stelji, pravzaprav ne po njej, ampak po scalnici, s katero je zmočena. Bržkone ste pokladali vsled pomanjkanja drugih krmil preveč repe, ki ima v sebi veliko kalijevih kislin in ki vrhutega povzroča, da se v želodcu in v črevih tvori preobilo mlečne kisline. Scalnica na stelji namreč zamori preobilo kislino v prebavilih. Preveč repe sploh ni dobro pokladati, zlasti ne doječi svinji, in če jo zaradi pomanjkanja drugih krmil vendarle morate pokladati v večjih množinah kakor običajno, potem dajte svinji med krmo vedno nekaj moke od krede ali klajnega apna, ki oba zamorita kislino v prebavilih. Najbolje bo, če pokličete živinozdravnika. Če tega ne dobite, dajte svinji najprej kako dristilo, n. pr. grenko sol, in potem premenjajte krmo, in ji pokladajte tako, ki ji bolj ugaja. Na vsak način skušajte pokladati manj repe in več takih krmil, ki imajo v sebi dovolj beljakovin.

Vprašanje 33. Ali sladkor nadomesti oves pri krmljenju konj in je li tudi dober za krmljenje prasičev, mlečnih krav in telet? (I. T. v V.)

Odgovor: Sladkor ne more nadomestiti ovsa, ker nima v sebi prav nič beljakovin in če se ga poklada brez ovsa, se morajo beljakovine nadomestiti s kakim drugim krmilom. Berite tozadevni odgovor na 26. vprašanje v zadnji številki »Kmetovalca«. Na vsak način je sladkor prav dobro nadomestilno krmilo za konje in tudi za prasiče, dočim govedi manj prija in se mora pri pokladanju biti previden. Kadar se sladkor poklada, je vselej primešavati krmi nekaj žlic moke od krede ali pa klajnega apna.

Vprašanje 34. Pri nas je splošno mnenje, da mladim prasičem ni pokladati korenja, češ da po korenju ne rasejo in jih skupaj vleče. Jaz pujskom vendarle pokladam korenje, mešano med drugo pičo in se res nekam stisnjeno drže. Kaj je Vaše mnenje o pokladanju korenja pujskom? (I. K. v V.)

Odgovor: Korenje ima v sebi veliko sladkorja in kalijevih kislin, zato o njem kolikortoliko velja vse tisto, kar smo povedali v odgovoru na 32. vprašanje v današnji

številki. Korenje je samonasebi izborno krmilo, a le v množini, ki prija dotični živali. Mladi pujski pa seveda ne preneso velikih množin korenja in je najbolje, da se ga prve tedne po odstavljenu ne poklada. Korenje ima sploh v sebi malo tistih hranilnih snovi, ki delajo rast; to store le močna krmila, ki imajo v sebi dovolj beljakovin. Če pujske po korenju skupaj vleče, prihaja odtod, ker jih, po domače rečeno, trebuh boli vsled preobile kisline in raznih soli iz korenja v prebavilih.

Vprašanje 35. Pred svojim skednjem hočem postaviti gepelj, a nimam dovolj prostora, zato **zahtevam od sosed, da mi v to svrhu odstopi del njegovega sveta.** Če mi sosed prostovoljno ne odstopi sveta, kako naj ga k temu prisilim in koliko se po postavi plača za kvadratni meter odstopljenega sveta? (J. B. v K.)

Odgovor: Koga prisiliti, da odstopi svoj svet, se pravi zemljišče razlastiti. Vi nimate nikake pravice sosedovega sveta razlastiti. Razlastitev je le malokdaj mogoča in vedno le v občini blagor, n. pr. pri zgradbi železnic in javnih cest. Pa tudi v tem slučaju se je najprej pogajati z lastnikom sveta; če ga prostovoljno proti ponudeni ceni ne odstopi, izreče razlastitev šele sodišče in veččaki določijo ceno.

Vprašanje 36. Sosed je pred dvema leti zgradil svoje selišče in je postavil na glavno pot, ki pelje do mojega in drugih sosedov polja, dve težki lesi. Sosed zahteva, da moramo pri vožnji skozi njegovo selišče te lesi za seboj zapirati. Ali je dotičnih upravičen **pot na tak način z lesami zapreti?** (I. Ž. v B.)

Odgovor: Če je dotična pot skozi sosedovo selišče javna last, do ktere ima vsakdo pravico, potem je sosed ne sme zapreti. Bržkone pa ta pot ni javna in je tisti del poti, ki gre skozi selišče, zasebna last ter imate le nekteri služnostno pravico skozi selišče voziti, zato je imel sosed pravico svoje selišče zgraditi in dohod zapreti z lesami, ki ste jih Vi dolžni za seboj zapirati. Glasom razsodbe najvišjega sodišča ima posestnik v takem slučaju celo pravico narediti vrata s ključavnicami ter ključ izročiti upravičencem v porabo.

Vprašanje 37. Ker je letos zmanjkalo superfosfata za ajdo in ga bržkone tudi ne bo dobiti, zato vprašam **ali bi prišla Tomasova žlindra strniščni ajdi kaj v prid,** če z njo pognojim po pšenici? (M. D. v S.)

Odgovor: Tomasova žlindra ima v sebi teže raztopljivo fosforovo kislino kakor superfosfat in če z njo poštupate pšenico, se bo vendarle kolikortoliko razkrojila, gnojila bo pšenici, a znatni del bo ostal v zemlji neporaben in bo prav gotovo prišel v prid strniščni ajdi. Mi Vam tako ravnanje prav toplo priporočamo.

Kmetijske novice.

Centralo za tečna krmila je ustanovil deželni odbor kranjski, da na ta način odpomore pretečemu pomanjkanju krmil za živino v deželi. Centrala ima svojo pisarno v hiši Kmetijske družbe v Ljubljani, Turjaški trg št. 3. Na Vrhniki je vzel deželni odbor v zakup del tvornice, kjer bode pripravljala različne vrste tečnih krmil. Krmila se bodo prodajala po lastni ceni, ker hoče deželni odbor s tem kar mogoče nadomestiti ogromno pomanjkanje žita in sena ter odvrniti nevarnost stradanja domače živine. Dobivala se bodo krmila v prvi vrsti za molzno živino, teleta in prasiče. Živinorejci naj se pridno poslužujejo te dobrodelne naprave. V vseh tozadevnih vprašanjih, naj se interesenti obrnejo naravnost na pisarno centrale.

Cepilni tečaji. Ker je vsled pomanjkanja gumijevih vezi cepljenje trt na zeleno nemogoče, priredi c. kr. vinarski nadzornik za Kranjsko sledeče cepilne tečaje, pri katerih se bode podučevalo o suhem cepljenju ameriških trt, in sicer:

1. v sredo, dne 15. marca ob devetih zjutraj pri državni trtnici v Črnomlju, kjer bo obenem razdelitev trt;
2. v nedeljo, dne 19. marca ob osmih zjutraj v Metliki;
3. v ponedeljek, dne 20. marca ob osmih zjutraj na Sinjem vrhu (podučuje delovodja I. Polenek);
4. v nedeljo, dne 19. marca ob osmih zjutraj v Starem trgu pri Kočevju (podučuje delov. I. Polenek);
5. v sredo, dne 22. marca ob osmih zjutraj pri državni trtnici v Kostanjevici, kjer bo obenem razdelitev trt;
6. v nedeljo, dne 26. marca ob osmih zjutraj v Adlešičah (podučuje delovodja Polenek);
7. v nedeljo, dne 26. marca ob enajstih dopoldne v Št. Rupertu;
8. v četrtek, dne 30. marca ob osmih zjutraj na Mavrlah (Maierle), nemško;
9. v nedeljo, dne 2. aprila ob polosmih zjutraj v Semiču;
10. v torek, dne 4. aprila t. l. ob devetih zjutraj pri državni trtnici v Bršlinu pri Novem mestu, kjer se bo tudi podučevalo o siljenju cepljenih trt;
11. v nedeljo, dne 9. aprila ob osmih zjutraj na Čatežu pri Veliki Loki;
12. v četrtek, dne 13. aprila ob osmih v Št. Janžu na Dolenjskem.

Udeleženci naj prinesejo k tečajem ostro nabrušene cepilne nože in povsod (izvzemši državne trtnice) tudi nekaj rezja ali rezine (trtnih mladik). B. Skalický, c. kr. vinarski nadzornik.

Družbene vesti.

*** Vsi udje, ki naroče pri naši družbi semensko žito, morajo z naročilom vred predložiti od svojega županstva potrdilo, da res potrebujejo semensko žito in da je naročena množina primerna velikosti sveta, ki ga nameravajo obsejati.** Dosedanji naročniki, ki takih potrdil še niso predložili, naj to takoj in naknadno store. Glasom 3. točke ces. naredbe z dne 21. junija 1915, ki se tiče preskrbe z žitom in z moko, kaznuje sodišče tistega, kdor za seme dobljeno žito tej uporabi odtegne, z zaporom od enega tedna do šestih mesecev. Županstva, ki semensko žito za več udov skupaj naroče, ga smejo le tistim oddati, ki so v zapisniku označeni. Kmetijska družba je dolžna vse naročitve predložiti „Zavodu za promet z žitom ob času vojne“, ki potem zadevo zasleduje; ravno kar je že eden v sodni preiskavi in bo hudo kaznovan, ker se ni držal teh predpisov.

*** Jaro semensko žito.** Po naključju se je družbi vendar posrečilo, dobiti na Češkem nekaj semenskega žita, ki utegne tekom prihodnjih treh tednov dospeti v Ljubljano, če tega prometne razmere ne bodo preveč ovirale. Dobiti pa bo v prvi vrsti in zadostno **Nolč-Dregerjevo izvirno seme jarega ječmena „Imperial Typ A“** (*Hordeum distichum erectum A*), ki je najzgodnje dozorujoča izmed vseh gostoklasnih vrst ječmena. Prenese tudi poznejšo setev in zelo hitro in bogato rodi, posebno v težki zemlji. Seje se okoli 150 kg na hektar. Udje naj brez odloga prijavijo

svoje naročitve družbi in naj po možnosti vpošljejo tudi vreče, ker vreče družbi primanjkujejo in se odpošiljanje zaradi tega lahko preveč zakasni. Ceno družba lahko šele ob prejemu žita določi, nikakor pa ne bo višja kakor kakih 58 do 62 kron sto *kg* z vrečo vred v Ljubljani.

* **Semenski jariječmen** je došel s Češkega, a šele prva pošiljatev in družba je mogla izvršiti doslej le prve naročitve, dočim morajo ostali naročniki čakati še kakih 10 dni do prihoda druge pošiljatve. Semensko žito je res jako lepo in družba bo strogo pazila na to, da nihče izmed naročnikov tega blaga ne odtegne svojemu namenu, kajti kdor za seme določeno blago drugače porabi, bo v zmislu zakona (gl. »Kmetovalec« l. 1915, št. 15, str. 119.) kar najstrožje kaznovan. Semenska pšenica je razprodana in se nove naročitve ne sprejemajo več, dočim je jarega ječmena še nekaj na razpolaganje.

* **Semenske zmesi detelj in trav**, izbrane čiste in preskušene kakovosti, ima c. kr. kmetijska družba v zalogi in jih oddaja kmetovalcem po niže objavljenih cenah. — Opozarjamo na spis »Sestava in setev travnih in deteljnih zmesi«, ki ga na zahtevanje vsakomur zastoj pošljemo. Obenem opozarjamo na knjigo Weinzierl-Turk: »O sestavljanju in setvi travnih mešanic«, ki stane pri družbi za ude 1 krono.

* **Semena detelj in trav** ima c. kr. kmetijska družba v zalogi in jamči za največjo kaljivost in čistost naslednjih vrst:

domača detelja (<i>trifolium pratense</i>)	K 5'60
švedska detelja (<i>trifolium hybridum</i>)	" 4'—
bela detelja (<i>trifolium repens</i>)	" 4'—
esparzeta, izluščena (<i>onobrychis sativa</i>)	" 1'80
francoska pahovka (<i>avena elatior</i>)	" 2'20
angleška ljulka (<i>lolium parenne</i>)	" 1'60
laška ljulka (<i>lolium italicum</i>)	" 1'60
pasja trava (<i>daktylis glomerata</i>)	" 2'40
senožetna latovka (<i>poa pratensis</i>)	" 2'40
navadna latovka (<i>poa trivialis</i>)	" 3'—
medena trava (<i>holcus lanatus</i>)	" 2'20
svetlikasta trstika (<i>phalaris arundinacea</i>)	" 5'—
trstikasta bilnica (<i>festuca arundinacea</i>)	" 2'20
rdeča bilnica (<i>festuca rubra</i>)	" 3'—
lisičji rep (<i>alopecurus pratensis</i>)	" 4'—
travniška bilnica (<i>festuca pratensis</i>)	" 2'20
mačji rep (<i>phleum pratense</i>)	" 1'80
pasji rep (<i>cynosurus cristatus</i>)	" 3'—
šopolja (<i>agrostis stolonifera</i>)	" 4'—
zlata pahovka (<i>trisetum flavescens</i>)	" 5'—
pokončna stoklasa (<i>bromus erectus</i>)	" 3'—
zmes travnih semen za trajne senožeti	" 2'40

* **Severnonemško seme krmske pese** dobivajo udje pri družbi po K 2'— kilogram za zavojem vred in sicer rdečo in rumeno mamutovko in rumeno čkendorfovko.

* **Glede oddaje semen** naznanjamo, da veljajo gori označene cene z zavojem vred in s stroški za vozni list le pri naročilih nad 5 *kg*. Pri naročilih do 5 *kg* se posebej zaračunata zavoj in vozni list.

* **Za vinogradnike in vinske trgovce** ima družba v zalogi sledeči novi dve kletarski potrebščini: 1. **Bernadotov vinomer** (vinsko tehtnico) za hitro določanje alkohola v vinu mrzlim potom. Cena temu vinomeru je 6 K ter je denar pri naročitvi naprej poslati. 2. **Eponit**, s katerim se vzame vinu vsak zoprni okus ali duh, bodisi po gnilih, plesnivcu, po sodu, grenkobi itd. *Kg* eponita stane 5 K brez poštnine in zavoja. Množine eponita po 10 *dkg*

se pošilja za 60 vinarjev s poštnino in zavojem vred kakor vzorec brez vrednosti in je denar naprej poslati.

* **Nahrbtnih žveplalnikov** in škropilnic družba nima nič več v zalogi. Ročnih žveplalnikov je še nekaj. Škropilnice naj se naročajo potom gosp. c. kr. vinarskega nadzornika B. Skalického v Kandiji pri Novem mestu.

* **Za živinorejce** ima družba v zalogi požiralnikove cevi za odraslo goved po 14 K komad in za teleta, ovce in koze po 8 K komad. Trokarji so po 5 K komad. Požiralnikove cevi in trokarji služijo v to, da se napenjanje govedi hitro in zanesljivo odstrani. — Napajalnike za teleta iz pocinjene ploščevine oddaja družba po 12 K. Gumijevi seski so po K 1'60. Mlečne cevi so po 80 h.

Klajno apno, 38—42%, precipitirano (ne žgano) blago, doide družbi v treh tednih in ga bo oddajala v izvirnih vrečah, težkih 50 *kg* po 48 h, v manjših množinah pa po 52 h *kg*. Za manjše pošiljatev na zunaj se še posebej zaračuni za vsako pošiljatev 30 h za zavoj, vozni list itd. — Manj kakor 5 *kg* se ne razpošilja. Opozarjamo, da je klajno apno potreben dodatek h krmi, koder krmila nimajo v sebi dovolj rudninskih snovi, zlasti fosforove kisline, in da klajnega apna ni zamenjati z ničvrednimi redilnimi štopami za živino.

Živinska sol po K 11'20 100 *kg* (z vrečami vred).

* **Umetna gnojila:**

Kalijevo sol po K 16'— 100 *kg*. To gnojilo se oddaja v vrečah po 50 *kg* za 8 K.

Kajnit po 8 K 100 *kg*.

Rudn. superfosfata bo morda v kratkem kaj dobiti po kakih 20 do 21 kron 100 *kg*. Vseboval bo bržda 18 do 20 odstotkov v vodi raztopne fosforove kisline. Večjih naročitev n. pr. za cele vagone vsled pomanjkanja tega gnojila družba ne more sprejeti, ker je sama prosila za 130 vagonov — kolikor v resnici vsako leto porabi — dobila pa bo dodeljenih v prihodnjih mesecih le kakih 15 vagonov.

Mešanega umetnega gnojila (kalij 8%, fosfor 8%, dušik 1 1/2%) si bo družba tudi skušala nekaj izposlovati in sprejema manjše naročitve že sedaj. Stane 24 K 100 *kg*

* **Vse potrebščine je treba naprej plačati ali pa družba vrednost pošiljatvi povzame.** Naročniki naj zahtevajo družbene poštne položnice, da kupnino lahko brez poštnih stroškov naprej plačajo.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V a b i l o

k občnem zboru kmetijske podružnice v Dragatušu dne 26. marca t. l. ob treh popoldne v šolskih prostorih v Dragatušu.

S P O R E D :

1. Poročilo tajnika.
2. Volitev odbora.
3. Slučajnosti.

V slučaju nesklepčnosti se vrši zborovanje pol ure pozneje ob vsakem številu navzočih udov.

Ivan Rogina, predsednik.